

Vrouwte *Trichopsomyia flavitarsis*. Op de achtergrond is zomprus afgebeeld: in kleur de door gallen van bladvlooiën vervormde plant, waarin de larven van deze zweefvlieg leven. In zwart-wit de normale groei-vorm van zomprus.

vespiforme wordt regelmatig op bloemen waargenomen, vaak op struiken (meidoorn, vlier) of op witte schermbloemen.

In Nederland is er één vondst van meerdere larven op 10 februari 2007 in de liggende stam van een berk op de Riesenberg bij Cadier en Keer (pers. obs. J. & W. van Steenis) (zie figuur bij deze soorttekst en hoofdstuk 4 fig 14a, b). De larve leeft in hout van stompen en omgevallen stammen van loofbomen die veelal gedeeltelijk in water of vochtige bodem liggen. Ze leven in gangen in het hout die ze open houden voor de zuurstoftoevoer. De larvale ontwikkeling duurt waarschijnlijk twee jaar (DREES 1999).

Summary – Fairly common. Less common before 1950, increased since. Moist deciduous forest with well-developed understory and abundant dead wood. Larvae were found in a *Betula* stump.

Trichopsomyia Platbekken

MR

Kleine zwarte vliegjes (5-8 mm) zonder middenknobbel op het gezicht en met langwerpige derde antenneleden. De vrouwjes hebben met uitzondering van *T. joratensis* een geel vlekkenpaar op het tweede rugplaatje. Kenmerkend zijn de haren op het voorste vlakke gedeelte van de middenzijplaat.

Taxonomie en determinatie

De soorten kunnen met Van Veen (2004) en Verlinden (1991)

op naam worden gebracht. Goeldlin de Tiefenau (1997) beeldt de mannelijke genitaliën af.

Verspreiding

Holarctisch en neotropisch genus met 25 bekende soorten: negen in de nearctische regio, twaalf in de neotropische regio (THOMPSON 1981A) en vier in de palearctische regio, waarvan er drie in Europa en Nederland voorkomen.

Ecologie

De volwassen vliegen bezoeken bloemen en de larven voeden zich, voor zover bekend, met bladvlooiën (Homoptera, Psylloidea).

Trichopsomyia flavitarsis Klein vlekplatbek

MR

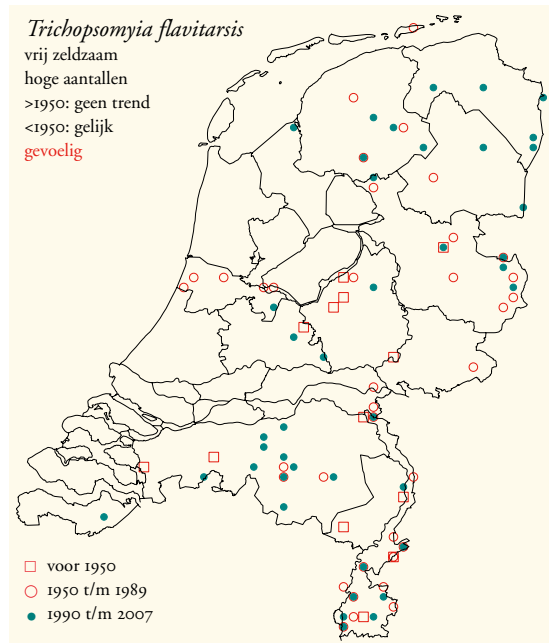
Kleine *Trichopsomyia*. Mannetje herkenbaar aan combinatie van drie keer zo lange als brede derde antennelid en randader c die onder een matig scherpe hoek in ader 3 uitmondt. Vrouwte met twee kleine ronde gele vlekjes op rugplaatje 2 waarvan de diameter kleiner is dan hun onderlinge afstand. Lengte 5-6 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palearctisch. Van Europa tot aan de Stille Oceaan. In Europa van Ierland en Noord-Scandinavië tot Noord-Spanje en de Balkan.

In Nederland vrij zeldzaam in het binnenland en in Zuid-Limburg, zeldzaam in de duinen en het kustgebied.

Waarschijnlijk twee of meer generaties. In Engeland, waar veel meer gegevens van deze soort beschikbaar zijn, zijn pieken in de vliegtijd zoals bij ons niet zichtbaar en lijkt de soort in één generatie te vliegen van mei tot september (BALL & MORRIS 2000).

Ecologie

Vochtige tot natte heide en bloemrijk grasland. De soort komt vooral voor in vochtige schrale graslanden en heidevegetaties, zoals bij vennen, langs beekjes en langs de randen van natte bossen.

De vliegen zijn laag tussen de vegetatie te vinden. Beide seksen bezoeken bloemen, onder andere tormentil. Mannetjes vertonen zweefgedrag, soms in kleine groepjes (BALL & MORRIS 2000).

De larven zijn gevonden in gallen van de bladvlo *Livia junceorum* op zompkruid (ROTHERAY 1997).

Summary – Scarce. No apparent trends. Susceptible. Moist to wet heathland and grasslands, along fens and streams, and along edges of wet forest.

Trichopsomyia joratensis Verborgen platbek

MR

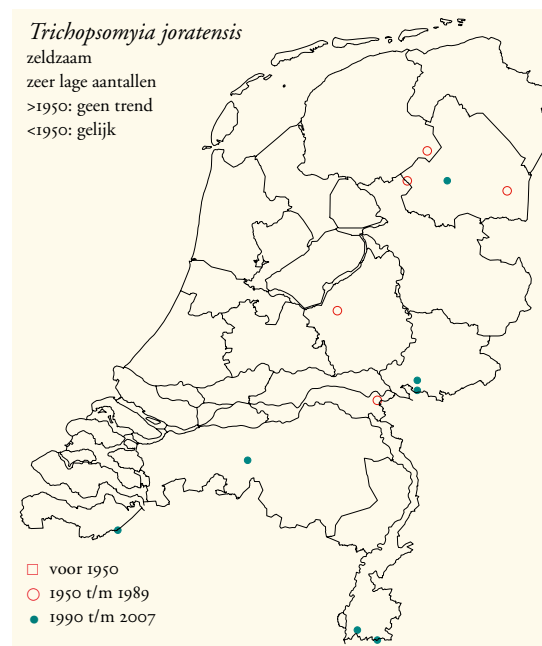
Grote *Trichopsomyia*. Beide seksen geheel zwart. Derde antennelid korter en gezicht breder dan bij andere soorten uit het genus. Randader c mondt in rechte hoek uit in ader 3, eerste twee voortarsleedjes geel. Er is lang onduidelijkheid geweest over status en naamgeving van dit taxon (zie bijvoorbeeld VAN DER GOOT 1979B, 1986), maar deze is sinds de publicatie van Goeldlin de Tiefenau (1997) weggenomen. Lengte 7-8 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Europees. Van Scandinavië tot in Frankrijk, Centraal-Europa en Noord-Italië. In de Midden-Europese heuvels en bergen plaatselijk een vrij gewone soort, zoals in de Belgische

Hautes Fagnes (pers. obs. M. Reemer).

In Nederland zeldzaam in het binnenland en Zuid-Limburg. Mogelijk is er sprake van een lichte toename: voor 1980 is de soort op drie plaatsen gevonden (Emmen, DR, in 1959, Eesveen, OV, in 1971 en Appelscha, FR, in 1973), na 1980 op tien. Per vindplaats zijn 1-3 exemplaren gevonden. Vermoedelijk een generatie. Slechts drie van de zeventien Nederlandse exemplaren zijn mannetjes. Een dergelijke seksratio is ook elders in Europa gevonden (GOELDIN DE TIEFE-NAU 1997).

Ecologie

In en nabij vochtige loof- en sparrenbossen op voedselarme grond, meestal op vochtige open plekken met een rijke kruidenvegetatie. Mogelijk gaat de voorkeur uit naar enigszins zure biotopen.

De imago's vliegen tussen lage vegetatie op zonnige plekken en gaan regelmatig op stengels of bladeren zitten, bijvoorbeeld van bramen.

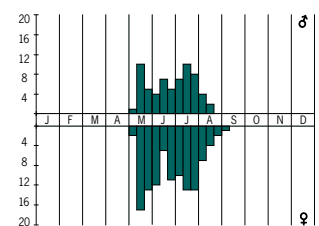
Op 20 mei 2006 is in België een pop gevonden op een zilverspar van circa tien meter hoog, vastzittend aan opgedroogd boomsap op de bast op circa anderhalve meter hoogte. Uit de pop kwam op 24 mei een vrouwtje tevoorschijn (pers. obs. J. van Steenis).

Summary – Rare. No apparent trends. Mostly one, maximum three specimens per record. Only three out of seventeen specimens are males. Herbaceous open areas in or near moist deciduous and coniferous forest on nutrient-poor, preferably acid soil.

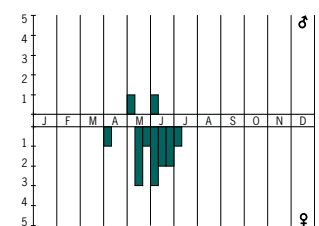
Trichopsomyia lucida Grootvlekplatbek

MR

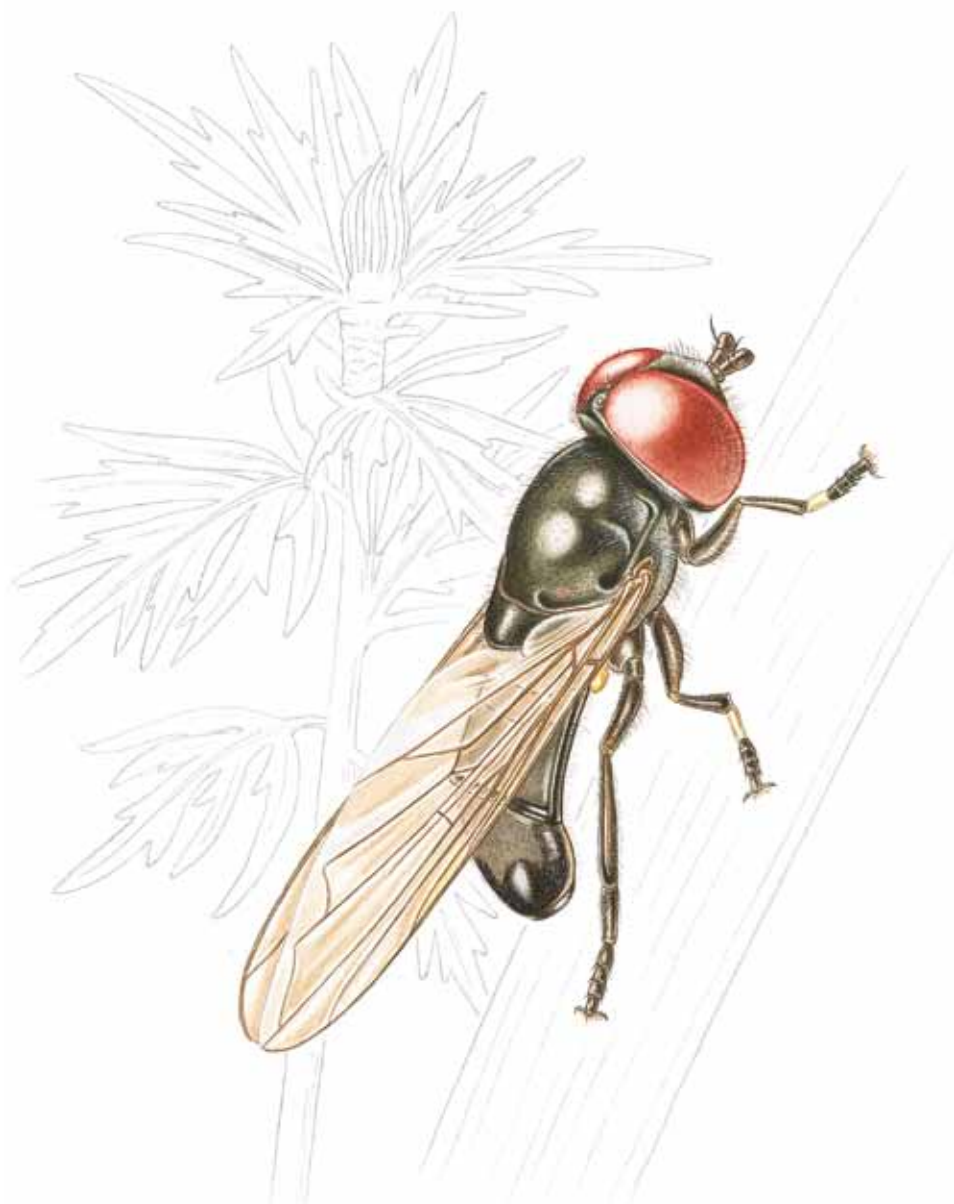
Kleine *Trichopsomyia*. Mannetje te herkennen aan combinatie van twee keer zo lang als brede derde antennelid en randader c die onder zeer scherpe hoek in ader 3 uitmondt. Vrouwtje met twee grote gele en enigszins hoekige vlekken

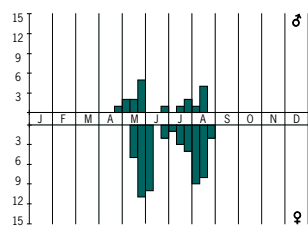
Trichopsomyia flavitarsis

Trichopsomyia joratensis

Mannetje *Triglyphus primus* bij bijvoet. De larve leeft van bladluizen in bladgallen op deze plant.

Trichopsomyia lucida

op rugplaatje 2, waarvan diameter groter is dan onderlinge afstand. Lengte 5-6 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palaarctisch. Beperkt tot Europa en Turkije. In Europa bekend uit Nederland, Duitsland, België, Frankrijk, Zwitserland en Spanje.

In Nederland vrij zeldzaam in de duinen, het binnenland (met name Noord-Brabant en Limburg) en Zuid-Limburg. In het kustgebied slechts bekend van drie vondsten in 1977 in Flevoland.

Mogelijk twee generaties.

Ecologie

Open plekken in en langs vochtig, voedselrijk loofbos.

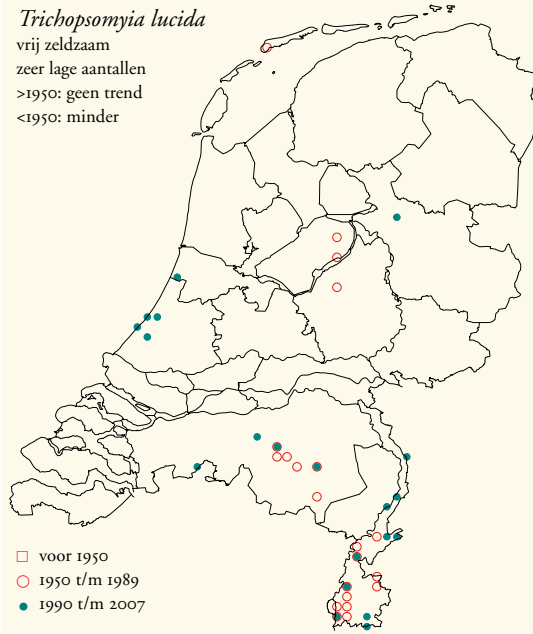
Trichopsomyia lucida vliegt laag tussen de vegetatie en bezoekt daar bloemen, waaronder tormentil.

De onvolwassen stadia zijn onbekend.

Summary – Scarce. Less common before 1950, no trend since. Open areas in or near moist deciduous forest.

Trichopsomyia lucida

vrij zeldzaam
zeer lage aantallen
>1950: geen trend
<1950: minder

Triglyphus Kortlijfplatbekken

MR

Kleine zwarte vliegjes (5-6 mm) zonder middenknobbel en zonder vooruitstekende mondrand. Rugplaatjes 2-3 zijn zeer groot, waardoor het lijkt alsof het achterlijf slechts uit twee segmenten bestaat.

Taxonomie en determinatie

Determinatie van de Nederlandse soort is geen probleem met de gangbare Noordwest-Europese literatuur. De andere Europese soort (*T. escaleraei* Gil Collado, 1929) kan met Vujić (1994) op naam gebracht worden.

Verspreiding

Palaarctisch en oriëntaals genus met zes beschreven soorten. Er zijn diverse onbeschreven soorten in Australië. In Europa komen twee soorten voor, in Nederland een (PECK 1988, VUJIĆ 1994).

Ecologie

De volwassen vliegen bezoeken bloemen, de larven zijn bladluiseters.

Triglyphus primus Kortlijfplatbek

MR

Klein vliegje met zwakke metaalglans. Kan verward worden met *Heringia* of *Neocnemodon*, maar schijnbaar uit twee segmenten opgebouwde achterlijf geeft uitsluitel (overigens vooral duidelijk bij mannetje). Rugplaatje 2 sterk gestippeld. Lengte 5-6 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palaarctisch. Van West-Europa tot in Oost-Siberië en Korea. Heel Europa, behalve in noordelijke delen van Engeland en Scandinavië.